

Projekt

z dnia 25 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

Piotr Sydor
radca prawny
57-982

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WAŁCZ**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz na lata 2026 - 2029.**

Na podstawie art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151), art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.1939, z 2022 r. poz. 2600) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz na lata 2026 - 2029, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

**Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2026-2029
dla Miasta Wałcz**

WSTĘP

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta Wałcz, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w Mieście Wałcz.

Program opiera się na założeniu, że skuteczna profilaktyka to nie tylko jednorazowe działania, ale systematyczne i zintegrowane wsparcie dla mieszkańców – szczególnie dzieci, młodzieży i rodzin – poprzez edukację, poradnictwo, interwencję oraz wzmacnianie postaw prozdrowotnych. W obliczu narastających zagrożeń takich jak uzależnienia od substancji (alkohol, środki odurzające) oraz behawioralne (np. nadmierne korzystanie z Internetu, hazard), konieczne jest prowadzenie nowoczesnych, dobrze zaplanowanych działań profilaktycznych, które odpowiadają na aktualne potrzeby lokalnej społeczności.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – cel operacyjny 2 pn. „Profilaktyka uzależnień”. Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, polegające na upowszechnianiu wiedzy oraz wzmacnianiu kompetencji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z problemami.

Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2025 roku”, wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2029 r., a większość planowanych zadań ma charakter coroczny i długofalowy.

Rozdział I

Podstawa prawna

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii opiera się na obowiązkach samorządów wynikających z przepisów prawa dotyczących ochrony zdrowia publicznego i przeciwdziałania uzależnieniom.

Zadania te obejmują zarówno działania profilaktyczne i edukacyjne, jak i wsparcie osób uzależnionych, ograniczanie dostępności substancji psychoaktywnych oraz inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć społecznych sprzyjających trzeźwości i zdrowemu stylowi życia. Program realizowany jest w formie gminnego programu przyjętego przez odpowiednie organy samorządowe, który integruje działania edukacyjne, wychowawcze, informacyjne oraz interwencyjne w szkołach, placówkach oświatowych i środowisku lokalnym, a także wspiera rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami zajmującymi się pomocą osobom uzależnionym.

Niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025

Rozdział II

Diagnoza problemu uzależnień – 2025

2.1. Podsumowanie badań wśród dorosłych mieszkańców Miasta Wałcz

Badania obejmowały mieszkańców Miasta Wałcz, którzy ukończyli osiemnasty rok życia.

Badania zostały przeprowadzone metodą **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony

o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. W badaniu wzięło udział 100 mieszkańców, a w tym 69% kobiet oraz 31% mężczyzn.

Z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy miasta Wałcz za najpoważniejsze problemy społeczne uznają uzależnienie od alkoholu oraz uzależnienia behawioralne. Większość badanych rozpoczęła kontakt z alkoholem w wieku nastoletnim, a część z nich przyznała się do regularnego spożywania napojów alkoholowych. Znaczna grupa mieszkańców deklaruje, że nie wie, gdzie osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc, co wskazuje na potrzebę większej edukacji w tym zakresie. Respondenci wykazują wysoką świadomość zagrożeń związanych z alkoholem, zwłaszcza w kontekście prowadzenia pojazdów czy picia w ciąży. Jednocześnie większość z nich uważa, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony i kontrolowany.

Badania pokazały również, że większość mieszkańców nie pali papierosów, jednak wciąż zauważalna jest grupa osób, które sięgają po wyroby tytoniowe lub e-papierosy. W kontekście substancji psychoaktywnych wielu respondentów przyznaje, że zna osoby używające narkotyków, najczęściej marihuany, lecz nie ma wiedzy, gdzie takie środki można nabyć. W zakresie uzależnień behawioralnych, niewielu mieszkańców przyznaje się do udziału w grach hazardowych, choć duża część z nich dostrzega ryzyko uzależnienia od tego typu aktywności. Większość ankietowanych popiera działania profilaktyczne, szczególnie warsztaty dla uczniów i kampanie edukacyjne, a także ograniczenie nocnej sprzedaży alkoholu. Mieszkańcy zgodnie wskazują, że w mieście znajduje się zbyt wiele punktów sprzedaży alkoholu, co sprzyja jego łatwej dostępności. Najczęściej wskazywanymi problemami społecznymi w lokalnej społeczności są nikotynizm, sieciorizm oraz alkoholizm, które uznawane są za najbardziej rozpowszechnione formy uzależnień.

2.2. Podsumowanie badań wśród nauczycieli

W badaniu wzięło udział 159 nauczycieli, w tym 81% kobiet oraz 19% mężczyzn.

Z przeprowadzonych badań wśród nauczycieli wynika, że największym problemem w środowisku szkolnym jest uzależnienie uczniów od Internetu i gier komputerowych, które uznano za zjawisko szczególnie istotne i powszechne. W dalszej kolejności wskazywano na cyberprzemoc, palenie papierosów, nadmierne spożycie napojów energetycznych oraz agresję między uczniami. Nauczyciele zwracali również uwagę na rosnące trudności emocjonalne młodzieży, takie jak brak motywacji, niska samoocena, samotność czy przejawy agresji i autoagresji. Wskazywano na pogarszające się relacje rodzinne, brak współpracy rodziców ze szkołą oraz niewystarczające wsparcie instytucjonalne dla nauczycieli. Coraz częściej problemem staje się też nadmierne korzystanie z telefonów i technologii, które prowadzi do rozproszenia uwagi i osłabienia więzi społecznych.

Większość nauczycieli uważa, że uczniowie są świadomi szkodliwości alkoholu, narkotyków i dopalaczy, a przypadki używania tych substancji w szkołach występują

stosunkowo rzadko. Jednocześnie respondenci wskazują, że głównymi zagrożeniami wynikającymi z używania substancji psychoaktywnych są uzależnienie, agresja i przemoc, a także przedwczesne kończenie nauki. Nauczyciele dostrzegają też związek pomiędzy nadużywaniem używek a przestępczością i pogorszeniem zdrowia psychicznego młodzieży. Wśród problemów wychowawczych szczególnie zaniepokojenie budzi przemoc rówieśnicza oraz brak wsparcia emocjonalnego dla uczniów. Dodatkowo niemal co trzeci nauczyciel wskazuje, że uczniowie często korzystają z telefonów podczas lekcji bez pozwolenia, co utrudnia koncentrację i przebieg zajęć.

2.3. Podsumowanie badań wśród dzieci i młodzieży szkolnej

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy zastosowaniu techniki CAWI. Jest to technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 312 uczniów z klas 4-6, 204 uczniów z klas 7-8, 140 uczniów z klas SPP.

Uczniowie klas 4-6:

Wyniki badań wśród uczniów klas 4–6 w Mieście Wałcz pokazują, że większość dzieci ma bardzo dobre relacje z rodzicami, nauczycielami i rówieśnikami, co stanowi ważny czynnik ochronny w rozwoju emocjonalnym. Zdecydowana większość uczniów nigdy nie spożywała alkoholu ani nie paliła papierosów, a eksperymentowanie z narkotykami i dopalaczami ma w tej grupie marginalny charakter. Jednocześnie część badanych zauważa, że ich rówieśnicy sięgają po używki, co może świadczyć o rosnącej ciekawości i presji grupy rówieśniczej.

Niepokojące są dane dotyczące długiego czasu spędzanego przed ekranami – znaczna liczba uczniów korzysta z komputera i telefonu przez 4–6 godzin dziennie lub więcej, głównie w celach rozrywkowych, takich jak gry on-line, oglądanie filmów i korzystanie z mediów społecznościowych. Wyniki te wskazują na potrzebę kształtowania zdrowych nawyków cyfrowych i ograniczania czasu ekranowego, zwłaszcza w kontekście młodszych dzieci. Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast fakt, że większość uczniów w razie problemów z używkami zwróciłaby się o pomoc do rodziców, co podkreśla znaczenie rodzinnego wsparcia. Jednak aż 22% badanych nie wiedziałoby, do kogo się zwrócić, co pokazuje konieczność wzmocnienia szkolnych działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

Uczniowie klas SP 7-8

Uczniowie klas 7–8 szkół podstawowych w Mieście Wałcz utrzymują generalnie dobre relacje z rodzicami, nauczycielami i rówieśnikami, co stanowi ważny czynnik sprzyjający ich

prawidłowemu rozwojowi. W badaniach zauważono jednak, że część młodzieży ma kontakt z alkoholem, a jego spożywanie często odbywa się w środowisku rówieśniczym lub domowym. Młodzi ludzie sięgają po alkohol głównie z powodów towarzyskich, emocjonalnych lub pod wpływem ciekawości.

Większość uczniów deklaruje, że nie pije alkoholu, jednak część z nich ma za sobą pierwsze doświadczenia z jego spożywaniem, często w młodym wieku. W badaniach pojawiły się również sygnały dotyczące palenia papierosów i eksperymentowania z innymi substancjami psychoaktywnymi, co wskazuje na potrzebę dalszej profilaktyki i rozmów o konsekwencjach takich zachowań. Niewielka grupa uczniów przyznała, że miała kontakt z narkotykami lub dopalaczami, a część z nich eksperymentowała w środowisku rówieśniczym lub domowym.

Badania zwracają także uwagę na powszechne korzystanie przez młodzież z nowych technologii – wielu uczniów spędza przed ekranem komputera lub telefonu znaczną część dnia, głównie w celach rozrywkowych i komunikacyjnych. Internet i urządzenia mobilne stanowią ważny element codziennego życia uczniów, a brak dostępu do nich byłby dla większości trudny. Wśród badanych pojawia się również niewielka grupa uczniów mających kontakt z grami hazardowymi.

Uczniowie rozmawiają na temat szkodliwości używek głównie z rodzicami i nauczycielami, co pokazuje, że dorośli odgrywają istotną rolę w profilaktyce. Część młodzieży zdobywa wiedzę samodzielnie, głównie z Internetu, natomiast niektórzy nie mają okazji do rozmów na ten temat w ogóle. Wyniki badań wskazują na potrzebę kontynuacji działań profilaktycznych w szkołach, w szczególności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, promowania zdrowego stylu życia oraz bezpiecznego korzystania z technologii.

Uczniowie klas SPP:

Uczniowie klas SPP w Mieście Wałcz utrzymują dobre relacje z rodzicami, nauczycielami i rówieśnikami, co sprzyja ich rozwojowi społecznemu i emocjonalnemu. Mimo to w badaniach zauważono, że część młodzieży ma kontakt z alkoholem i papierosami, a używki te są obecne w środowisku rówieśniczym. Uczniowie sięgają po alkohol głównie dla towarzystwa, zabawy lub z ciekawości, a inicjacja alkoholowa często następuje w wieku nastoletnim. Większość młodych ludzi deklaruje jednak, że nie pije alkoholu, a przypadki upicia się należą do rzadkości.

Wyniki badań pokazują, że uczniowie wiedzą o dostępie do alkoholu i sposobach jego zdobywania, najczęściej poprzez starszych kolegów lub samodzielne zakupy. Rodzice zazwyczaj reagują spokojnie na sytuacje związane z piciem, a rozmowy o tym temacie nie zawsze są prowadzone. Palenie papierosów również występuje wśród młodzieży, a część uczniów sięga po nie z ciekawości lub pod wpływem znajomych. Występują również jednostkowe przypadki eksperymentowania z narkotykami lub dopalaczami, co wskazuje na konieczność dalszej edukacji profilaktycznej.

Większość uczniów nie ma kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, jednak pojedyncze przypadki używania narkotyków i dopalaczy odnotowano już w młodym wieku. Uczniowie wskazują, że środki te są zażywane głównie w celach zabawowych lub relaksacyjnych. W badaniach pojawił się również problem nadużywania Internetu i smartfonów – większość młodzieży spędza w sieci wiele godzin dziennie, głównie dla rozrywki i kontaktu ze znajomymi. Komputer i telefon stanowią dla nich podstawowe narzędzia codziennego życia.

Znaczna część uczniów przyznaje, że brak dostępu do Internetu byłby dla nich dużym utrudnieniem, co może świadczyć o pewnym uzależnieniu od nowych technologii. Uczniowie spędzają również sporo czasu na grach komputerowych, przy czym część z nich gra codziennie przez kilka godzin. Młodzież korzysta z Internetu głównie w celach rozrywkowych, rzadziej edukacyjnych czy społecznych. Wśród uczniów pojawiają się też przypadki picia napojów energetycznych, często spożywanych regularnie.

Podsumowując, uczniowie klas SPP w większości funkcjonują prawidłowo społecznie, lecz część z nich przejawia zachowania ryzykowne, takie jak picie alkoholu, palenie papierosów, nadużywanie technologii czy eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi. Wyniki te wskazują na potrzebę dalszego prowadzenia działań profilaktycznych, rozmów o zdrowym stylu życia oraz edukacji w zakresie bezpiecznego korzystania z mediów i Internetu.

2.4. Badanie ESPAD

W badaniu udział wzięło 483 uczniów, w tym 52% dziewczyn oraz 48% chłopaków.

Wyniki badania ESPAD wśród uczniów miasta Wałcz wskazują, że większość uczniów nie pali papierosów ani e-papierosów, choć zauważalne jest pewne grono młodzieży eksperymentującej z tymi substancjami. W przypadku alkoholu ponad połowa uczniów ma już za sobą doświadczenia z jego spożyciem, jednak regularne picie dotyczy znacznie mniejszej grupy. Dane pokazują, że część młodzieży miała epizody upicia się, choć dla większości są to sytuacje incydentalne. Uczniowie częściej spodziewają się po alkoholu pozytywnych efektów emocjonalnych i społecznych, niż negatywnych skutków zdrowotnych czy prawnych. Wśród substancji psychoaktywnych najczęściej wymieniana jest marihuana, przy czym większość uczniów nie miała kontaktu z narkotykami ani dopalaczami. Użycie dopalaczy i innych nielegalnych środków utrzymuje się na bardzo niskim poziomie. Wyniki badań sugerują, że większość uczniów nie angażuje się w zachowania ryzykowne związane z substancjami psychoaktywnymi.

Jednocześnie młodzież dostrzega problem nadmiernego korzystania z mediów społecznościowych, choć nie wszyscy wiążą to z negatywnym wpływem na samopoczucie. Część uczniów zauważa także, że ich rodzice postrzegają czas spędzany online jako zbyt długi. W kontekście aktywności cyfrowych część młodzieży spędza znaczną ilość czasu na grach komputerowych, jednak sporo uczniów w ogóle nie gra. Gry hazardowe nie są popularne wśród badanych — większość uczniów nie uczestniczy w tego rodzaju aktywnościach. Ogólnie badanie

pokazuje, że zachowania ryzykowne wśród uczniów występują, ale dotyczą mniejszości, podczas gdy większość młodzieży unika używek i zachowuje umiarkowane nawyki cyfrowe.

Porównanie z wynikami programu badań ankietowych ESPAD w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD) z 2024 r.:

Używanie alkoholu:

Porównanie wyników lokalnych z ogólnopolskim badaniem ESPAD 2024 wskazuje, że młodzież z lokalnej populacji spożywa alkohol rzadziej i w mniejszych ilościach niż ich rówieśnicy w skali kraju. Odsetki uczniów, którzy kiedykolwiek pili alkohol, a także tych, którzy spożywali go w ostatnich 12 miesiącach lub 30 dniach, są istotnie niższe niż wartości raportowane w ESPAD zarówno dla grupy młodszej (15–16 lat), jak i starszej (17–18 lat). Sugeruje to, że inicjacja alkoholowa zachodzi tu później, a ogólny poziom rozpowszechnienia picia jest mniejszy.

Również zachowania ryzykowne związane z alkoholem – takie jak upijanie się czy jednorazowe spożywanie pięciu i więcej drinków – występują w badaniach lokalnych znacznie rzadziej niż w danych ESPAD. Lokalne wyniki sytuują młodzież raczej bliżej młodszej grupy ESPAD, co może świadczyć o bardziej umiarkowanych wzorcach picia i mniejszej presji rówieśniczej na intensywne spożywanie alkoholu. Mimo to odsetki młodych osób mających doświadczenie z nadmiernym piciem wskazują, że ryzykowne zachowania nadal są obecne i wymagają profilaktyki.

Warto jednak zauważyć, że mimo niższej częstości spożywania alkoholu wśród lokalnych uczniów, ich postrzeganie skutków picia jest relatywnie pobłażliwe. Młodzież częściej spodziewa się pozytywnych efektów społecznych i emocjonalnych (lepszą zabawą, towarzyskość, odprężenie) niż negatywnych konsekwencji zdrowotnych czy prawnych. Oznacza to, że choć skala używania alkoholu jest niższa, to sposób myślenia o alkoholu może sprzyjać podejmowaniu ryzykownych zachowań w przyszłości.

Podsumowując, lokalne wyniki przedstawiają sytuację korzystniejszą niż wyniki ESPAD 2024 – zarówno w zakresie rozpowszechnienia picia, jak i zachowań ryzykownych. Jednocześnie utrzymujące się pozytywne przekonania na temat alkoholu wskazują na konieczność kontynuowania działań edukacyjnych i profilaktycznych, aby zapobiegać wzrostowi tych zachowań w kolejnych latach.

Obszar / Wskaźnik	ESPAD 2024 – grupa młodsza (15–16 lat)	ESPAD 2024 – grupa starsza (17–18 lat)	Wyniki lokalne
Picie alkoholu kiedykolwiek w życiu	72,9%	91,3%	54%
Picie alkoholu w ostatnich 12 miesiącach	59,7%	86,3%	45%
Picie alkoholu w ostatnich 30 dniach	39,1%	73,3%	32%
Upicie się kiedykolwiek w życiu	32,1%	59,1%	24%

Upicie się w ostatnich 30 dniach	13,4%	24,3%	11%
Nadmierne picie (5+ drinków przy jednej okazji) w ostatnich 30 dniach – jakiegokolwiek epizod	31%	58,8%	29% (71% nigdy)
Najczęściej spożywany alkohol w ostatnich 30 dniach	piwo – najwyżej	piwo – najwyżej	piwo 32%, wódka 26%, wino 14%

Narkotyki i dopalacze

Porównanie wyników lokalnych z ogólnopolskim raportem ESPAD 2024 wskazuje, że rozpowszechnienie eksperymentowania z narkotykami i dopalaczami wśród lokalnych uczniów jest wyraźnie niższe niż w populacji ogólnopolskiej. W ESPAD marihuana i haszysz należą do najczęściej używanych substancji – próby deklaruje 16,9% młodszych uczniów i aż 33,1% starszych. Tymczasem w badaniu lokalnym kontakt z marihuaną lub haszyszem zadeklarowało jedynie 14% uczniów, co sytuuje tę populację poniżej średnich krajowych. Podobnie w przypadku leków uspokajających i nasennych bez recepty lokalny wynik (12%) jest niższy niż w ESPAD (17,9% i 20,7%).

Zarówno w zakresie używania substancji w ostatnich 12 miesiącach, jak i w ostatnich 30 dniach, wyniki lokalne również prezentują się korzystniej. W ESPAD 14,5% młodszych i 23,7% starszych uczniów używało marihuany lub haszyszu w ostatnim roku, podczas gdy lokalnie było to 10%. W okresie ostatnich 30 dni różnice są jeszcze większe: ESPAD wskazuje na 8,0%–10,7% aktualnych użytkowników konopi, natomiast lokalnie odsetek ten wyniósł 7%. Również używanie substancji wziewnych i twardych narkotyków w ciągu ostatniego miesiąca pozostaje niższe lokalnie (4%) niż w ESPAD (2,7%–3% dla wziewnych, więcej dla pozostałych).

Porównując dane dotyczące dopalaczy, wyniki lokalne także wypadają korzystniej. W ESPAD kontakt z dopalaczami deklarowało 6,6% młodszych uczniów i 6,1% starszych, natomiast lokalnie zaledwie 4% badanych kiedykolwiek sięgnęło po takie substancje, a tylko 3% w ostatnich 30 dniach. Lokalne wyniki potwierdzają zatem niski poziom zainteresowania dopalaczami oraz brak ich istotnej popularności.

Podsumowując, lokalna młodzież rzadziej niż ich rówieśnicy w badaniu ESPAD eksperymentuje z narkotykami, rzadziej używa ich aktualnie, a także rzadziej sięga po dopalacze. Różnice te sugerują mniejszą skalę zagrożeń narkotykowych w porównaniu z trendami ogólnopolskimi, chociaż obecność alkoholu w połączeniu z innymi substancjami (10% marihuana + alkohol, 6% alkohol + tabletki) pokazuje, że ryzykowne formy używania nadal występują i wymagają dalszej profilaktyki.

3. Hazard i korzystanie z mediów elektronicznych

Porównanie wyników lokalnych z danymi ESPAD 2024 pokazuje, że młodzież z obu źródeł deklaruje podobne odczucie nadmiernego korzystania z mediów społecznościowych, jednak odsetki lokalne sytuują się pomiędzy młodszą a starszą grupą ESPAD. W ESPAD około 50–55% uczniów uważa, że spędza za dużo czasu w mediach społecznościowych, podczas gdy w badaniu lokalnym odsetek ten wynosi 45%. Również w zakresie wpływu braku dostępu do mediów na samopoczucie wyniki lokalne (17% złego humoru) są bardziej zbliżone do młodszej grupy ESPAD (16,6%) niż do starszej (14%). Opinie rodziców są natomiast bardziej zbieżne – zarówno w ESPAD, jak i lokalnie ok. 32–37% rodziców postrzega nadmierną aktywność dzieci w sieci.

W zakresie gier elektronicznych różnice między danymi ESPAD i lokalnymi są niewielkie. W obu badaniach zauważalna jest grupa uczniów, którzy nie grają wcale (ESPAD 21,3%–28,6%, lokalnie 25%). Podobne są także odsetki uczniów grających codziennie – ok. 20–26% w ESPAD i 21% lokalnie.

W obszarze hazardu różnice są wyraźniejsze. W ESPAD około 25–27% uczniów miało doświadczenia z grami hazardowymi, natomiast w badaniu lokalnym wskaźnik grania w ostatnich 12 miesiącach w różnych formach hazardu jest zauważalnie niższy — większość uczniów w ogóle nie grała (76–82% w zależności od typu gry). Oznacza to, że skala hazardu w lokalnej populacji jest mniejsza niż w ogólnopolskim ESPAD. Jednak, podobnie jak w danych ESPAD, również lokalnie niewielki odsetek młodzieży korzysta z hazardu częściej (2–9%), co oznacza, że zjawisko wymaga monitorowania mimo niższej ogólnej skali.

Podsumowując, młodzież lokalna wykazuje niższy poziom ryzykownych zachowań w porównaniu z wynikami ESPAD w odniesieniu do hazardu oraz umiarkowanie niższy lub porównywalny poziom intensywności korzystania z mediów społecznościowych i gier. Choć lokalne wyniki sugerują nieco bardziej umiarkowane wzorce korzystania, obszary te nadal wymagają działań profilaktycznych, zwłaszcza że zarówno media społecznościowe, jak i gry stanowią istotne źródło zmian emocjonalnych i problemów regulacji czasu.

Obszar	ESPAD 2024 – młodszy	ESPAD 2024 – starsi	Wyniki lokalne
MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE			
Uważają, że spędzają za dużo czasu	50,6%	55,2%	45%
Rodzice uważają, że spędzają za dużo czasu	37,3%	32,0%	35%
Zły humor bez dostępu	16,6%	14,0%	17%
GRY ELEKTRONICZNE			
Nie grali w ogóle (ostatnie 7 dni)	21,3%	28,6%	25%
Grali codziennie (7 dni)	25,5%	19,6%	21%
HAZARD			

Grali kiedykolwiek w życiu	25,4%	26,8%	18–24% (zależnie od typu gry) - najczęściej osób w ogóle nie grało, przy czym dotyczyło to automatów (76%), kart lub kości (77%), loterii (82%) oraz zakładów sportowych (80%).
Grali w ostatnich 30 dniach	12,5%	25,4%	od 2% do 5% (w zależności od gry)

Rozdział III

Analiza SWOT

Analiza SWOT należy do grupy metod zintegrowanych, czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów:

- strengths („S” – siły, atuty, mocne strony),
- weaknesses („W” – słabości, słabe strony),
- opportunities („O” – szanse, okazje, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym),
- threats („T” – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne).

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Mieście. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla Miasta Wałcz znajduje się poniżej:

S – MOCNE STRONY (Strengths)

- Wysoka świadomość mieszkańców Wałcza na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków i dopalaczy.
- Silne relacje uczniów z opiekunami i w dużej mierze z rówieśnikami (silne relacje uczniów z opiekunami i rówieśnikami dają poczucie bezpieczeństwa i wsparcia emocjonalnego, co zmniejsza potrzebę szukania pocieszenia w używkach).
- Rodzice stanowią główne źródło wsparcia i edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Duża część mieszkańców dostrzega potrzebę działań profilaktycznych i ograniczenia dostępności alkoholu.
- Wysoki poziom świadomości społecznej wśród mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.
- Większość uczniów deklaruje brak kontaktu z używkami (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze).

- współpraca instytucjonalna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom , zwłaszcza w stosunku do dzieci i młodzieży,
- realizacja programów rekomendowanych.

W – SŁABE STRONY (Weaknesses)

- Wysoki odsetek mieszkańców nie zna miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku uzależnień lub przemocy.
- Wczesny wiek inicjacji alkoholowej i nikotynowej wśród dzieci i młodzieży.
- Część młodzieży sięga po alkohol i substancje psychoaktywne dla towarzystwa lub rozrywki.
- Wzrasta odsetek uczniów spędzających zbyt dużo czasu w mediach społecznościowych i przy komputerze.

O – SZANSE (Opportunities)

- Zwiększenie świadomości młodzieży i mieszkańców na temat dostępnych form wsparcia i instytucji pomagających w sytuacjach zagrożenia uzależnieniami,
- Możliwość działań profilaktycznych w szkołach (warsztaty, kampanie, konsultacje z terapeutami).
- Edukacja uczniów przez rodziców, nauczycieli i specjalistów może wzmocnić świadomość ryzyka uzależnień.
- Wzrost działań instytucjonalnych i wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży.
- Rozwój programów edukacyjnych dotyczących higieny snu, czasu wolnego i zdrowych nawyków.
- Możliwość wykorzystania Internetu i mediów społecznościowych do promocji profilaktyki.
- Działania skierowane na ograniczenie agresji i przemocy w szkołach mogą poprawić bezpieczeństwo.
- Współpraca szkoły z rodzicami i instytucjami może wzmocnić efektywność profilaktyki uzależnień.
- Wzrost zaangażowania rodziców w działania wychowawcze dzięki warsztatom i szkoleniom.
- Budowanie lokalnych sieci wsparcia między szkołami, służbami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.
- Wprowadzenie nowoczesnych metod edukacji zdrowotnej, opartych na interakcji i zaangażowaniu uczniów.
- Zwiększenie roli nauczycieli i wychowawców jako liderów profilaktyki w środowisku

szkolnym.

- wdrażanie programów rekomendowanych.

T – ZAGROŻENIA (Threats)

- wzrost problemu uzależnień behawioralnych, takich jak sieciorholizm.
- Presja rówieśnicza sprzyjająca wczesnej inicjacji alkoholowej i nikotynowej.
- Niedostateczne reagowanie części rodziców na używanie substancji przez dzieci.
- Łatwy dostęp młodzieży do alkoholu w środowisku lokalnym.
- Występowanie problemów rodzinnych, konfliktów i braku wsparcia emocjonalnego.
- Nadmierne korzystanie z telefonów i komputerów prowadzące do rozproszenia uwagi i izolacji społecznej.
- Narażenie uczniów na cyberprzemoc i agresję rówieśniczą.
- Możliwość wzrostu eksperymentowania z narkotykami i dopalaczami wśród starszych uczniów.
- brak rozwiązań w systemie prawnym w zakresie wsparcia i leczenia osób uzależnionych.

Rozdział IV

Realizatorzy Programu

Podmioty realizujące i współpracujące przy realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

Lider / Koordynator	Realizator	Realizator / Partner	Partner
• Urząd Miasta Wałcz – UM Wydział Spraw Społecznych – (koordynator)	• Wydział Spraw Społecznych – Urząd Miasta Wałcz (SP)	• Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – MKRPA • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałczu – MOPS • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie / Punkt Konsultacyjny i Interwencji Kryzysowej – PCPR • Samorządowe jednostki	• Sąd / Zespół kuratorskiej służby sądowej Prokuratura

		organizacyjne oraz instytucje kultury • Podmioty działalności leczniczej / Podmioty ochrony zdrowia • Organizacje pozarządowe – NGO • Policja – KPP • Poradnie i ośrodki leczenia uzależnień, grupy samopomocowe • Placówki oświatowe (przedszkola, SP, szkoły ponadpodstawowe) • Centrum Charytatywno- Opiekuńcze Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej/ • inne podmioty działające w zakresie profilaktyki uzależnień	
--	--	---	--

Rozdział V

Adresaci Programu

Program jest skierowany do mieszkańców miasta Wałcz (dzieci, młodzieży, osoby dorosłe). Obejmuje on rodziców i opiekunów, osoby zagrożone uzależnieniem, sprzedawców alkoholu i wyrobów tytoniowych, nauczycieli, pracowników pomocy społecznej i służb interwencyjnych, a także całą społeczność lokalną. Kluczowym założeniem jest współpraca wszystkich tych środowisk, gdyż tylko wspólne i skoordynowane działania mogą skutecznie ograniczyć skalę problemów uzależnień w Mieście Wałcz.

Rozdział VI

Cele oraz realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta Wałcz

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz jest koordynowany przez Burmistrza Miasta Wałcz, który odpowiada za koordynację, nadzór merytoryczny oraz monitoring podejmowanych działań.

Najważniejszym celem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta Wałcz jest *zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez edukację, wczesną interwencję, wsparcie psychospołeczne oraz promocję zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej.*

Cele szczegółowe:

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: Ograniczenie stosowania substancji psychoaktywnych – w tym odurzających, psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych – oraz ograniczenie występowania i intensywności uzależnień behawioralnych.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: Ukierunkowanie oferty działań profilaktycznych, mających na celu wspieranie kształtowania zdrowych postaw i zachowań, w tym rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wzmacnianie kompetencji psychospołecznych, promowanie świadomego stylu życia oraz odpowiedzialnych wyborów.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: Ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania zachowań ryzykownych, poprzez zapewnienie wsparcia terapeutycznego, działań interwencyjnych, rehabilitacyjnych i reintegracyjnych.

1. DZIAŁANIA NA RZECZ ZAPOBIEGANIA PROBLEMOM UZALEŻNIEŃ

OBSZAR: EDUKACJA W ZAKRESIE ZDROWIA ORAZ PODNOSZENIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW DZIAŁAJĄCYCH W PROFILAKTYCE.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: Ograniczenie stosowania substancji psychoaktywnych – w tym odurzających, psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych – oraz ograniczenie występowania i intensywności uzależnień behawioralnych.

Zadanie	Odbiorca	Wskaźniki i mierniki produktu	Budżet roczny ¹	Realizacja	Koordynator	Realizatorzy	NPZ / Ustawa
1.1. Koordynacja systemowych działań i projektów edukacyjnych przez Urząd Miasta Wałcz	mieszkańcy, dzieci, młodzież, rodzice, realizatorzy	Liczba zrealizowanych programów – min. 10 programów/rok min. 2 000 odbiorców/rok	1 000 000 zł	2026–2029	SP	SP, MKRPA, partnerzy	NPZ 1.1, 1.2; Ustawa art. 4 ¹ ust.1 pkt 1
1.1.1 Realizacja programów profilaktycznych dedykowanych promowaniu trzeźwości wśród kierowców, obejmujących działania zwiększające świadomość zagrożeń, kształtujące odpowiedzialne postawy	kierowcy, internauci, sprzedawcy	Liczba zrealizowanych kampanii – 2 kampanie/rok Liczba odbiorców kampanii - min. 4 000 odbiorców/rok	2 500 zł	2026–2029	MKRPA	Policja, SM, SP	NPZ Cel 2; Ustawa art. 4 ¹ ust.1 pkt 1

¹ W przypadku planowania budżetu na kolejne lata przyjęto wartości kwot wskazane na rok 2026 jako punkt odniesienia do opracowania programu. Nie oznacza to jednak, że kwoty te pozostaną niezmiennie w przyszłości – mogą ulec zmianie w zależności od faktycznego poziomu finansowania przydzielonego w kolejnych latach. Kwoty te są jednocześnie powiązane z określonymi wskaźnikami produktów i miernikami efektów, do których dostosowane są realizowane zadania, co umożliwia monitorowanie i ocenę skuteczności działań. W przypadku zmiany budżetu odpowiednio dostosowane zostaną również wskaźniki i mierniki, aby zachować spójność systemu planowania, realizacji i monitorowania Programu.

oraz wspierające bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym							
1.1.2 Zapewnienie warunków do skutecznej realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu, w tym: → finansowanie niezbędnych czynności formalno-prawnych, → przygotowywanie opinii przez biegłych	uzależnieni, rodziny, przedsiębiorcy	Liczba opinii biegłych sądowych – 30 Liczba składanych wniosków o leczenie odwykowe – 100 Liczba klientów – 100	10 000 zł	2026–2029	MKRPA	SP	NPZ 1.3; Ustawa art. 4 ¹ ust.1 pkt 2, 5
1.2. Realizacja kampanii i programów społecznych dotyczących współuzależnienia, ukierunkowanych na zwiększanie świadomości społecznej, wzmacnianie osób funkcjonujących w otoczeniu osób uzależnionych oraz promowanie dostępnych form pomocy.	mieszkańcy miasta Wałcz	Liczba zrealizowanych kampanii – 2/ rok Liczba odbiorców – min. 1000	0 zł w ramach dostępnych	2026–2029	SP	SP, MKRPA, NGO	NPZ 1.1; Ustawa art. 4 ¹ ust.1 pkt 1
1.3. Realizacja działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących przemocy domowej, także w kontekście uzależnień, skierowanych na budowanie wiedzy o zagrożeniach, możliwościach przeciwdziałania przemocy oraz	mieszkańcy, rodziny zagrożone	Liczba odbiorców – min. 1000 Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych – 1000	w ramach budżetów realizatorów	2026–2029	SP, MOPS	ZI, PCPR, MOPS	NPZ cel 3; Ustawa art. 4 ¹ ust.1 pkt 3, 5

dostępnych formach wsparcia		egzemplarzy				
1.4. Doskonalenie kompetencji w zakresie rozpoznawania trudności, wspierania rozwoju oraz stosowania odpowiednich metod pomocowych.	pedagogzy, psycholodzy pracownicy	Liczba zrealizowanych szkoleń – 2 szkolenia/rok Liczba przeprowadzonych superwizji – 2 superwizje/rok	30 000 zł	2026–2029	SP	ORE, NGO, specjaliści, Instytucje, których zadania statutowe lub zakres działalności dotyczą zdrowia publicznego
						NPZ 2.1; Ustawa art.4 ¹ ust.1 pkt 1
1.5. Realizacja szkoleń i działań edukacyjnych dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania narkomanii, obejmujących rozwijanie umiejętności wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz prowadzenia interwencji profilaktycznych.	personel medyczny, służby mundurowe, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, instruktorzy, trenerzy sportowi, profilaktycy i inni	Liczba przeprowadzonych szkoleń – 2/rok Liczba uczestników – 10 osób	środki finansowe zostaną określone w późniejszym terminie	2026–2029	SP	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 1 i 3 (ZPU) Instytucje, których zadania statutowe lub zakres działalności dotyczą zdrowia publicznego
1.6. Prenumerata publikacji, umożliwiających korzystanie z aktualnej wiedzy, narzędzi edukacyjnych i specjalistycznych opracowań.	realizatorzy i partnerzy Programu	Liczba działań – 1	1000,00	2026–2029	SP	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 1 (ZPU) MKRPA
1.7. Prowadzenie szkoleń z programów rekomendowanych o potwierdzonej	realizatorzy i partnerzy Programu	Liczba odbiorców – 5	50 000 zł	2026–2029	SP MKRPA	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 3 i

skuteczności, ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji realizatorów oraz doskonalenie jakości prowadzonych działań profilaktycznych.						placówkach wychowawczych oraz terapii i instruktorzy pracujący w obszarze uzależnień	4 (ZPU)
1. DZIAŁANIA NA RZECZ ZAPOBIEGANIA PROBLEMOM UZALEŻNIEŃ							
OBSZAR: PROFILAKTYKA (UNIWERSALNA, SELEKTYWNA, WSKAZUJĄCA)							
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: Ukierunkowanie oferty działań profilaktycznych, mających na celu wspieranie kształtowania zdrowych postaw i zachowań, w tym rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wzmacnianie kompetencji psychospołecznych, promowanie świadomego stylu życia oraz odpowiedzialnych wyborów. <i>(Wyniki lokalnych badań w Mieście Wałecz pokazują, że większość uczniów utrzymuje dobre relacje z rodzicami, nauczycielami i rówieśnikami, co stanowi istotny czynnik ochronny, a także że zdecydowana większość dzieci i młodzieży nie eksperymentuje z alkoholem, papierosami ani narkotykami. Jednocześnie część młodzieży ma kontakt z alkoholem i innymi substancjami, najczęściej w środowisku rówieśniczym lub domowym, co wskazuje na potrzebę kontynuowania profilaktyki).</i>							
Zadanie	Odbiorca	Wskaźniki i mierniki produktu	Budżet roczny	Realizacja	Koordynator	Realizatorzy	NPZ / Ustawa
2.1. Wdrażanie i popularyzacja programów wspierających rozwój kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.	uczniowie, rodzice, nauczyciele	Liczba programów – 1 Liczba uczestników – 15	30 000 zł	2026–2029	SP	szkoły, NGO	NPZ 1.2, 2.1; Ustawa art.4¹ ust.1 pkt 1
2.2. Prowadzenie i realizacja działań w zakresie promocji zdrowia i aktywności fizycznej, w tym programów, projektów i inicjatyw w ramach programu	dzieci, młodzież, rodzice	Liczba uczestników – 2000	20 000 zł	2026–2029	SP	psycholodzy, NGO	NPZ 2.1

profilaktycznego „Strefa 0%”,							
2.3. Rozszerzanie oferty programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, skierowanych do dzieci i młodzieży	dzieci i młodzież oraz osoby pracujące z dziećmi	Liczba uczestników – 2000 Liczba dofinansowanych projektów – 5	200 000 zł	2026–2029	SP MKRPA	Instytucje, których zadania statutowe lub zakres działalności dotyczą zdrowia publicznego	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 1 (ZPU) Zad. 1 (B)
2.4. Poszerzanie i podnoszenie jakości wsparcia psychologicznego, socjoterapeutycznego i opiekuńczego, realizowanego w placówkach dziennego wsparcia.	dzieci i młodzież, rodzice, opiekunowie	Liczba miejsc – 30 Liczba placówek wsparcia dziennego – 1 Liczba osób korzystających – 100	140 000 zł	2026–2029	SP MKRPA	NGO	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 1 (ZPU)
2.5. Rozbudowa oferty specjalistycznej dla osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz współuzależnienia, obejmującej kompleksową pomoc terapeutyczną, wsparcie psychologiczne i działania edukacyjne.	osoby dorosłe i młodzież	Liczba konsultacji – 300 Liczba osób - 80	92 000 zł	2026–2029	SP	PCPR	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 1 (ZPU)
2. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE I WSPIERAJĄCE W ZAKRESIE ZDROWIA, FUNKCJONOWANIA SPOŁECZNEGO I ZAWODOWEGO							
OBSZAR: REDUKCJA NEGATYWNYCH SKUTKÓW UZALEŻNIEŃ ORAZ WSPARCIE LECZENIA, REHABILITACJI I REINTEGRACJI W ZDROWIU, ŻYCIU SPOŁECZNYM I ZAWODOWYM							
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: Ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych							

oraz podejmowania zachowań ryzykownych, poprzez zapewnienie wsparcia terapeutycznego, działań interwencyjnych, rehabilitacyjnych i reintegracyjnych.

Zadanie	Odbiorca	Wskaźniki i mierniki produktu	Budżet roczny	Realizacja	Koordynator	Realizatorzy	NPZ / Ustawa
3.1. Rozszerzenie dostępu do opieki zdrowotnej i programów wspierających jakość życia osób używających szkodliwie lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych,	uzależnieni, współuzależnieni, rodziny	Liczba projektów – 1 Liczba uczestników – 50	100 000 zł	2026–2029	MOPS	MOPS, PCPR, terapeutaci	NPZ 1.4; Ustawa art.4 ¹ ust.1 pkt 3
3.2. Realizacja programów wsparcia dla osób współuzależnionych i doświadczających przemocy, w tym dzieci, młodzieży i dorosłych.	Mieszkańcy miasta	Liczba projektów – 1 Liczba uczestników – 50	30 000 zł	2026–2029	SP	NGO	NPZ 3; Ustawa art.4 ¹ ust.1 pkt 3
3.3. Zwiększanie dostępności i jakości specjalistycznych świadczeń dla osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji oraz wsparcia dla współuzależnionych i osób doświadczających przemocy domowej.	osoby uzależnione, współuzależnione, DDA, osoby z kręgu problemów alkoholowych	Liczba realizatorów – 5 Liczba odbiorców – 800	140 000 zł	2026–2029	SP	Instytucje, których zadania statutowe lub zakres działalności dotyczą zdrowia publicznego, NGO	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 7 (ZPU)
3.4. Wsparcie środowisk abstynenckich oraz programy rehabilitacyjne dla osób uzależnionych po zakończeniu terapii, obejmujące działania podtrzymujące zmiany, utrwalające efekty leczenia,	osoby uzależnione od alkoholu i członkowie ich rodzin	Liczba odbiorców – 200 Liczba podmiotów – 4	80 000 zł	2026–2029	SP	Instytucje, których zadania statutowe lub zakres działalności dotyczą zdrowia	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 7 (ZPU)

wspierające proces zdrowienia, rozwój umiejętności społecznych i zawodowych oraz integrację osób uzależnionych ze społecznością lokalną i jej najbliższym otoczeniem.							publicznego,	
3: ZARZĄDZANIE PROGRAMEM								
OBSZAR: WZMACNIANIE ZASOBÓW I WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA								
Zadanie	Odbiorca	Wskaźniki i mierniki produktu	Budżet roczny	Realizacja	Koordynator	Realizatorzy	NPZ / Ustawa	
4.1. Zapewnienie warunków funkcjonowania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu, w tym organizacja pracy, wsparcie administracyjne i finansowe, umożliwiający skuteczne realizowanie działań komisji.		liczba spotkań 14	168 000 zł	2026–2029	MKRPA	SM, Policja	NPZ 1.3; Ustawa art.4 ¹ ust.1 pkt 2	
4.2. Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku naruszeń przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności art. 13 ¹ (reklama i promocja alkoholu) oraz art. 15 (zakaz sprzedaży alkoholu), w tym	właściciele i pracownicy punktów sprzedaży alkoholu	Liczba podjętych działań/ interwencji – 1	0 zł	2026–2029	SP	MKRPA SP SM	Cel operacyjny 2 NPZ / zad. 4 i 5 (A)	

reprezentowanie organu przed sądem jako oskarżyciel publiczny.									
4.3. Upowszechnianie informacji o dostępnych usługach i działaniach realizowanych w ramach Programu	mieszkańcy Wałęza	Liczba odbiorców – 1000	w ramach budżetów Realizatorów	2026–2029	realizatorzy/ partn Programu				

ROZDZIAŁ VII

Finansowanie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta Wałcz

Źródłem finansowania zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta Wałcz są środki finansowe budżetu Miasta pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o których mowa w art. 11¹, art.18, art.18¹ ustawy oraz opłat określonych w art.9² ust. 19 i 20 ustawy dotyczących opłat od napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Wysokość środków finansowych na realizację zadań Programu określa Rada Miasta Wałcz w drodze uchwały w sprawie budżetu Miasta na dany rok.

ROZDZIAŁ VIII

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za udział w posiedzeniach i pracę w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu ustala się:

1. Dla jej członków wynagrodzenie w wysokości 15% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.
2. Dla przewodniczącego wynagrodzenie w wysokości 20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.
3. Dla sekretarza wynagrodzenie wynosi 25% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Kwota bazowa ustalana jest na podstawie Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku obowiązującego w danym kwartale.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, 2, 3 przysługuje za każde posiedzenie komisji, w którym przewodniczący, sekretarz i członkowie komisji biorą udział i wypłacane jest niezwłocznie po odbyciu posiedzenia.
5. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis złożony na listach obecności z posiedzenia komisji.
6. Każda nieobecność na posiedzeniu Komisji skutkuje brakiem wynagrodzenia.
7. Członkom Komisji przysługuje dodatkowe wynagrodzenie z tytułu wyjazdu w celach szkoleniowych, które dotyczy podniesienia kwalifikacji członków komisji. Wynagrodzenie to przysługuje w zakresie zwrotu kosztów dojazdu.

ROZDZIAŁ IX

Sprawozdawczość i monitorowanie problemów uzależnień w mieście

1. Raport z wykonania w danym roku programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz i efektów jego realizacji, zostanie przedstawiony Radzie Miasta Wałcz w terminie do dnia 30 czerwca 2026.
2. Bieżące monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności.
3. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polega w szczególności na:
 - przeprowadzaniu cyklicznych badań diagnozujących skalę uzależnień w Wałczu,
 - ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
 - analizie sprawozdań z realizacji zadań.

ROZDZIAŁ X

Dostępność napojów alkoholowych na terenie miasta

1. Łączny limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miasta Wałcz wynosi 115 zezwoleń. Limit zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) ustalono na 80 punktów, zaś limit lokali gastronomicznych, tj. punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży ustalono na 35 lokali.
2. Mając na uwadze zapisy art. 12 ust 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi MKRPA rekomenduje pozostawienie na dotychczasowym poziomie limitu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zarówno tych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Uzasadnienie

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 -2029 dla Miasta Wałcz stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Cele i zadania zawarte w w/w Programie oparte są na diagnozie problemów w zakresie uzależnień na terenie Miasta Wałcz.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025, ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym NSP (*Nowych Substancji Psychoaktywnych*). Powyższe działania realizowane są w oparciu o program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zwany dalej Programem.

Istotą przedmiotowego Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, których patomechanizm jest podobny niezależnie od substancji czy czynności, która wywołuje uzależnienie. Charakter podejmowanych działań w zakresie profilaktyki jest wspólny dla obu uzależnień. Uzależnienia często występują równolegle, mają podobne podłoże i niosą zbliżone konsekwencje, integracja ww. programów pozwoli efektywniej zarządzać usługami oferowanymi w ramach obu obszarów.

Głównym założeniem Programu jest prowadzenie działań w zakresie profilaktyki uniwersalnej, ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania środków psychoaktywnych przez rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania substancji psychoaktywnych, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację przedmiotowego Programu.

Program został poddany konsultacjom społecznym z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.

Burmistrz Miasta

Maciej Żebrowski

NACZELNIK WYDZIAŁU
Spraw Społecznych

Anna Czerniewicz

